

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 687/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Belicom, Advokátska kancelária, Konventná 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 417/2015 a jeho rozsudkom zo 17. mája 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 417/2015 a jeho rozsudkom zo 17. mája 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 25. júla 2016.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 49 P 71/2014-543 z 21. apríla 2015 bol návrh sťažovateľa na zníženie výživného zamietnutý. Na odvolanie sťažovateľa rozsudkom krajského súdu č. k. 11 CoP 417/2015-682 zo 17. mája 2016 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Tento rozsudok bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený 26. mája 2016.

Podľa názoru sťažovateľa všeobecné sudy vec nesprávne posúdili, pretože dôvody na zníženie výživného na [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dieťa“), zo sumy 500 € mesačne na sumu 100 € mesačne boli jednoznačne preukázané.

Matkou [REDAKOVANÉ] (ďalej len matka“), predložené výpisy z bankového účtu sťažovateľa v Čechách sú irelevantné, keďže nedokazujú žiadne skutočnosti týkajúce sa zmeny pomerov na strane sťažovateľa po právoplatnosti rozsudku o rozvode z 28. októbra 2013, ktorým bolo stanovené výživné vo výške 500 € mesačne.

Sťažovateľ v čase rozhodnutia o porozvodovej úprave práv k dieťaťu (teda pred výpoveďou z pracovného pomeru v DME) mal záujem starať sa o dieťa, a preto negocioval s Mold Masters Europa GmbH o finančne výhodnejšej práci, ako o tom svedčí vyjadrenie tejto firmy z 15. mája 2015, ktoré predkladá ústavnému súdu v prílohe. Táto práca by mu súčasne umožňovala byť doma viac s dieťaťom.

Podľa názoru sťažovateľa konaním a rozhodnutím všeobecných súdov došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru, čo vyústilo do odmietnutia prístupu k súdu, keďže okresný súd 21. apríla 2015 na pojednávaní odmietol vykonať dokazovanie dopytom na Mold Masters Europa GmbH o reálnosti zamestnania sťažovateľa vo finančne výhodnejšej práci. Došlo tiež k nesprávnemu vyhodnoteniu veci, nedostatočnému zisteniu skutkového stavu a nesprávnemu právnenému posúdeniu.

Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že matkou prezentované výdavky na dieťa nezodpovedajú jeho potrebám a sú účelovo nadhodnotené. Súčasná výška výživného 500 € je vzhľadom na príjmy sťažovateľa a vykonané exekučné zrážky výživného a ďalšie výdavky neprimeraná, keďže sťažovateľovi ostáva iba 160,24 €. Pritom sťažovateľ sa nevzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania a nepreberal ani na seba neprimerané majetkové riziká, čo vylučuje aplikáciu ustanovenia § 75 ods. 1 druhej vety zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“). Doterajšia výška výživného nezohľadňuje odôvodnené potreby dieťaťa vzhľadom na jeho vek, zdravie, školské povinnosti a záujmy, zdravý psychický a fyzický vývoj. Rovnako nezohľadňuje nižšie schopnosti a možnosti, ako aj horšie majetkové pomery sťažovateľa, ktoré nastali po 28. októbri 2013, teda po dni vyhlásenia rozsudku o rozvode.

K zníženiu mzdy sťažovateľa došlo kvôli jeho objektívnej neschopnosti vykonávať prácu v pôvodnom rozsahu. Ide teda o rozhodnutie zamestnávateľa, nie sťažovateľa. Zo strany sťažovateľa nejde o úmyselné zhoršenie pracovných schopností a príležitostí. Čistý príjem (necelých 1 000 €), ktorý teraz poberá, je i napriek predchádzajúcemu nadštandardnému príjmu taký, ktorý výrazne prevyšuje priemernú hrubú mzdu (824 € brutto). I takýto príjem postačuje na pokrytie výdavkov sťažovateľa, ako aj na zabezpečenie odôvodnených a oprávnených potrieb dieťaťa, avšak už nie v pôvodnom rozsahu 500 € mesačne.

Vzhľadom na pokles svojej životnej úrovne sťažovateľ žiadal o nové prešetrenie odôvodnených potrieb dieťaťa, ako aj matky. Tieto šetrenia však okresný súd nevykonal, čo krajský súd odobril, a tým došlo k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Bratislave rozsudkom pod sp. zn. 11CoP/417/2015-682 z 17.5.2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 49/P/71/2014-543 z 21.4.2015 porušil základné právo [redacted] (...) zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR zrušuje rozsudok pod sp. zn. 11CoP/417/2015-682 z 17.5.2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 49/P/71/2014-543 z 21.4.2015 a prikazuje Okresnému súdu Bratislava II sp. zn. 49P/17/2014, aby vo veci opätovne konal a rozhodol.

[redacted] (...) sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 303,16 € (2 úkony právnej služby po 143 € - prevzatie a príprava zastúpenia 15.7.2016, sťažnosť 22.7.2016; 2x režijný paušál po 8,58 €), ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Petra Belicu(...), a to do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 11 CoP 417/2015-682 zo 17. mája 2016 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 49 P 71/2014-543 z 21. apríla 2015. Podľa názoru krajského súdu okresný súd postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného k 28. októbru 2013. Od posledného rozhodovania o výživnom nedošlo na strane sťažovateľa, matky a dieťaťa k takej zmene pomerov, ktorú by bolo potrebné premietnuť do výšky výživného. K zaujatiu tohto právneho názoru dospel okresný súd na základe riadne zisteného skutkového stavu, keď vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, dôkazy správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré aj dostatočne odôvodnil. Nebolo možné stotožniť sa s argumentmi sťažovateľa smerujúcimi k preukázaniu zníženia jeho schopnosti platiť dosiaľ určené výživné z dôvodu poklesu jeho príjmu. Pokiaľ ide o výpoveď sťažovateľa z pracovného pomeru v spoločnosti DME vrátane jeho žiadosti o zníženie jeho príjmu počas výpovednej lehoty, bolo potrebné túto vyhodnotiť v zmysle § 75 ods. 1 zákona o rodine, teda že sa sťažovateľ bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, na túto skutočnosť pri určovaní (zmene) výživného nie je možné prihliadať. Skutočnosti, na ktoré sťažovateľ v tomto smere v odvolaní poukazoval, boli predmetom dokazovania na okresnom súde, pričom nové dôkazy, na základe ktorých by bolo možné dospieť k inej úvahe ako okresný súd, sťažovateľ v odvolacom konaní nepredložil.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia krajského súdu v spojení s argumentáciou okresného súdu sa javí ako dostatočná a presvedčivá. Okresný súd vykonal veľmi rozsiahle dokazovanie, ktoré starostlivo a podrobne vyhodnotil. Rozhodnutia všeobecných súdov teda nejavia známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, sama osebe bez ďalšieho neznamena porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

Aj podľa názoru ústavného súdu je rozhodujúce, že sťažovateľ odišiel z práce, v ktorej dosahoval vyšší príjem, bez takých dôvodov, ktoré by umožňovali záver, že sa dobrovoľne nevzdal výhodnejšieho zamestnania, a teda že nechcel týmto spôsobom dosiahnuť zníženie vyživovacej povinnosti.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2016